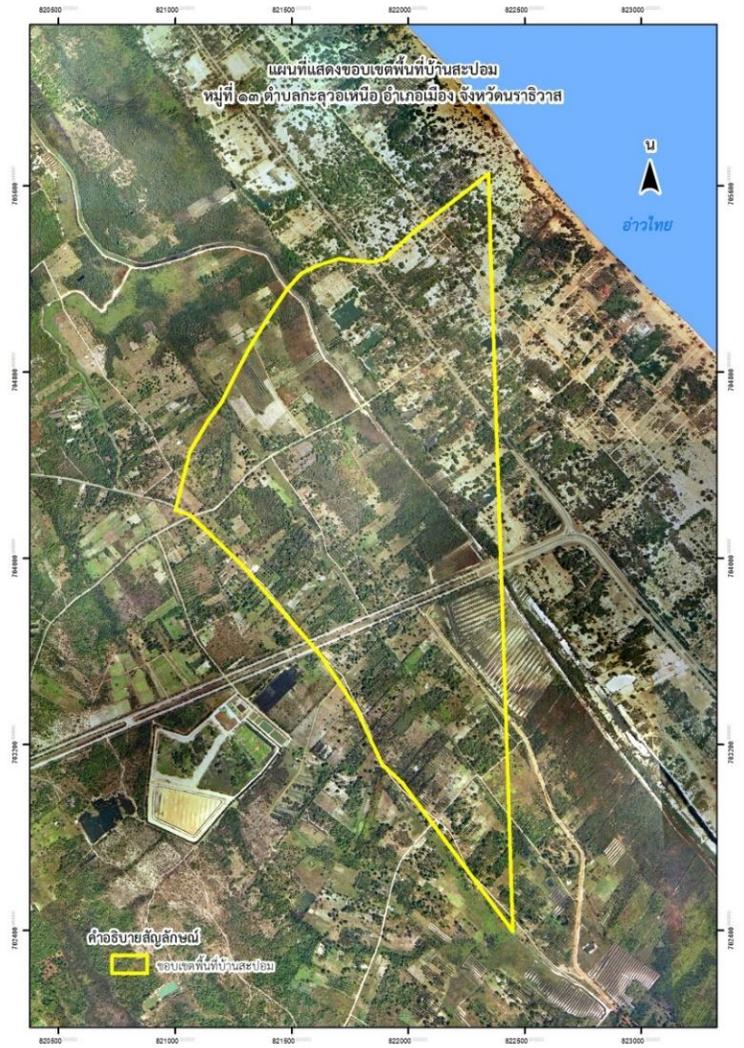

บ้านสะปอม

หมู่ที่ ๑๓ ตำบลกะลุวอเหนือ อำเภอเมือง จังหวัดนราธิวาส

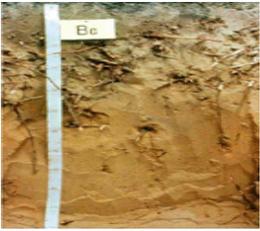
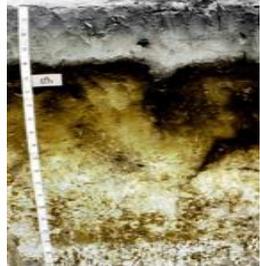
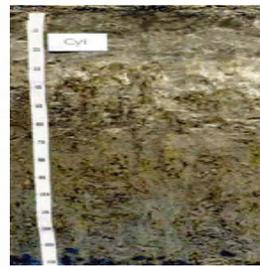
๑. ข้อมูลทั่วไป

บ้านสะปอม ตั้งอยู่หมู่ที่ ๑๓ ตำบลกะลุวอเหนือ อำเภอเมือง จังหวัดนราธิวาส เนื้อที่ ๑,๕๓๐ ไร่ มีประชากรทั้งหมด ๒๓๔ ครัวเรือน ๑,๗๘๑ ราย เป็นชาย ๘๓๒ ราย หญิง ๙๔๙ ราย นับถือศาสนาอิสลาม จำนวน ๑,๗๕๖ ราย และศาสนาพุทธ จำนวน ๒๕ ราย สถานที่สำคัญของชุมชน ได้แก่ มัสยิดนุรอ็ซัน (มัสยิดกลางบ้านสะปอม) โรงเรียนตาดีกานูรอ็ซัน โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านสะปอม โดย ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ได้เข้าไปดำเนินการส่งเสริมพัฒนาอาชีพทางการเกษตรในพื้นที่ดินทราย เพิ่มศักยภาพให้เกษตรกร และพื้นที่ทำการเกษตร ให้เกษตรกรมีความรู้ ความเข้าใจ สามารถนำไปใช้ในวิถีประจำวันอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

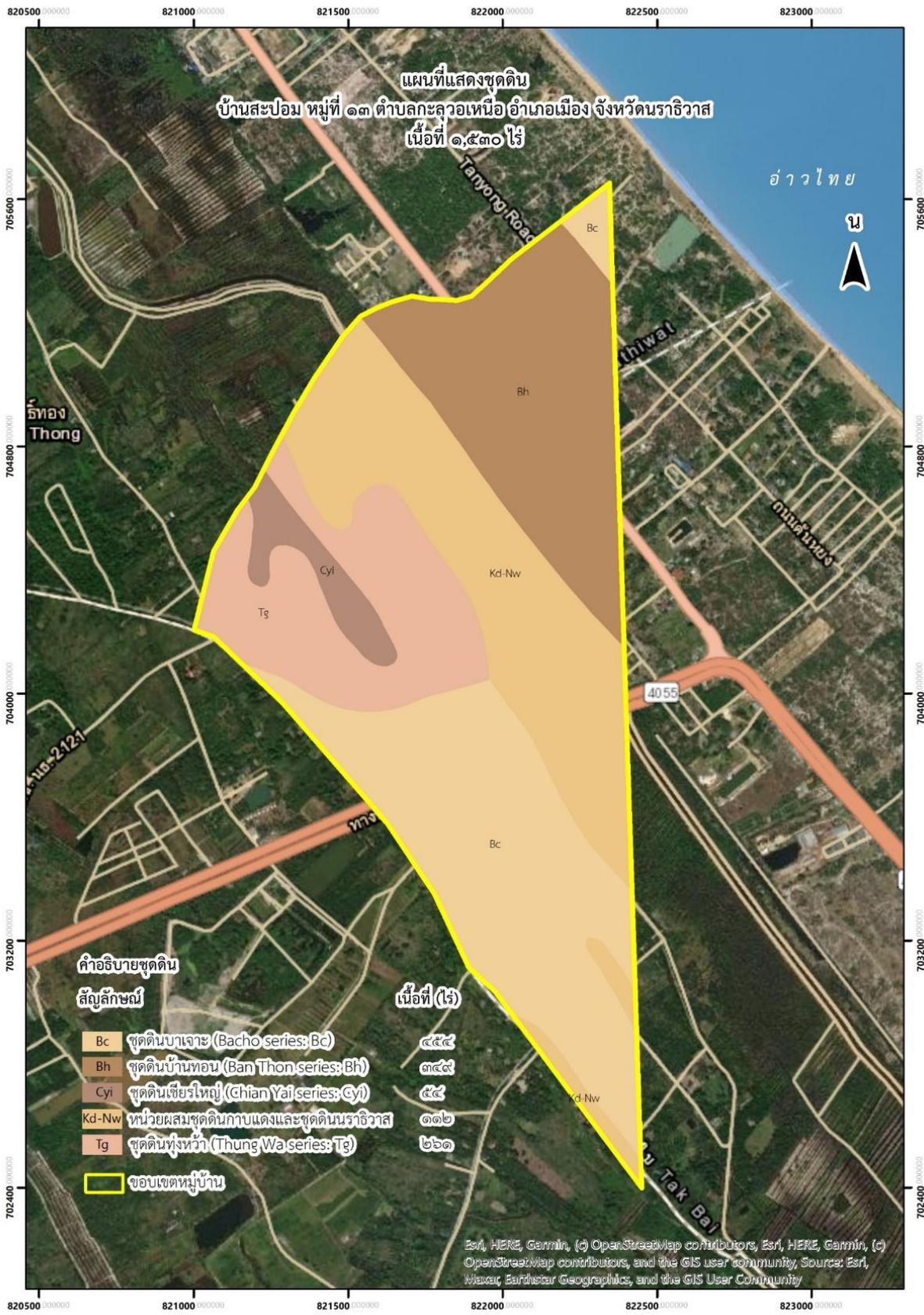

๒. สภาพพื้นที่

บ้านสะปอม มีสภาพพื้นที่เป็นที่ราบดินมีลักษณะเป็นดินทรายบางส่วนเป็นพื้นที่พรุ และพื้นที่บางส่วนเป็นพื้นที่ดินร่วนปนทราย มีลักษณะเป็นสันทรายเก่าหรือสันทรายทะเล พื้นที่ค่อนข้างราบเรียบและบางส่วนพบเห็นแนวยาวเนื้อดินเป็นทรายจัด โดยในพื้นที่บ้านสะปอม ประกอบด้วยชุดดิน ๕ ชุดดิน คือ ชุดดินบาเจาะ ชุดดินบ้านทอน ชุดดินเชียรใหญ่ ชุดดินนราธิวาส หน่วยผสมชุดดินกาบแดงและชุดดินนราธิวาส และชุดดินทุ่งหว้า ดังนี้

ชุดดิน	ลักษณะของชุดดิน	ภาพหน้าดิน
ชุดดินบาเจาะ (Bc)	ดินเป็นดินทรายลึกมาก ดินบนมีเนื้อดินเป็นดินทรายหรือดินทรายนดินร่วน มีสีน้ำตาล ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดถึงเป็นกรดปานกลาง (pH ๕.๕ - ๖.๐) ดินล่างมีเนื้อดินเป็นดินทรายหรือดินทรายนดินร่วน มีสีน้ำตาล สีน้ำตาลปนเหลืองหรือสีเหลืองปนแดง ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมากถึงเป็นกรดเล็กน้อย (pH ๕.๐ - ๖.๕)	
ชุดดินบ้านทอน (Bh)	ดินทรายหนาปานกลางถึงชั้นดานอินทรีย์ เนื้อดินบนเป็นดินทรายหรือดินทรายนดินร่วนสีเทาหรือสีน้ำตาลปนเทา ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดถึงเป็นกรดปานกลาง (pH ๕.๕ - ๖.๐) ดินล่างตอนบนมีสีขาว ชั้นดินล่างถัดไประหว่างความลึก ๕๐ - ๑๐๐ ซม. จากผิวดิน มีสีน้ำตาลเข้มหรือสีน้ำตาลปนแดงที่เป็นชั้นสะสมฮิวมัสและอะลูมิเนียม ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมากถึงเป็นกรดปานกลาง (pH ๕.๐ - ๖.๐)	
ชุดดินเชียรใหญ่ (Cyi)	ดินเหนียวละเอียดลึกมาก ดินบนมีเนื้อดินเป็นดินร่วนเหนียวปนทรายแปงปนเศษพืช (หรือมีชั้นดินอินทรีย์บาง ๆ สีน้ำตาลเข้มทับอยู่ด้านบน) มีสีเทา ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมาก (pH ๔.๕ - ๕.๐) จากผิวดินเป็นดินเลนสีเทาหรือสีเทาปนน้ำเงินของตะกอนน้ำทะเลที่มีสารประกอบกำมะถันมาก ปฏิกริยาดินเป็นกรดเล็กน้อยถึงเป็นกลาง (pH ๖.๕ - ๗.๐)	
ชุดดินกาบแดง (Kd)	เป็นดินอินทรีย์หนาปานกลาง ดินบนเป็นชั้นวัสดุอินทรีย์ที่ส่วนใหญ่มีการสลายตัวปานกลางถึงสลายตัวดีและชั้นถัดไปการสลายตัวยังไม่มากนัก มีความหนา ๔๐-๑๐๐ ซม. จากผิวดิน ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมาก (pH ๔.๕-๕.๐) ดินชั้นล่างเป็นดินเลนตะกอนน้ำทะเล ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมากถึงเป็นกรดปานกลาง (pH ๔.๕-๖.๐)	
ชุดดินนราธิวาส (Nw)	ดินตอนบนมีอินทรีย์วัตถุ (peat) ที่มีปริมาณ เส้นใยไฟเบอร์มากกว่า ๗๕ % ซึ่งเรียกว่า fibric soil material และอาจมีเศษไม้ผุขนาดใหญ่ กระจายอยู่ทั่วไป ชั้นดินนี้จะมีความหนามากกว่า ๑๓๐ ซม. ส่วนดินชั้นล่างอาจพบดินเลนที่เป็นตะกอนน้ำทะเลสีเทาซึ่งเป็นกรดอย่างแรงและมีค่าปฏิกริยาดินที่วัดได้ต่ำกว่า ๔.๐	

ชุดดิน	ลักษณะของชุดดิน	ภาพหน้าดิน
ชุดดินทุ่งหว้า (Tg)	ดินเป็นดินลึก ดินบนมีเนื้อดินเป็นดินร่วนปนทราย มีสีน้ำตาลหรือสีน้ำตาลปนเทา ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดถึงกรดปานกลาง (pH ๕.๕ - ๖.๐) ดินล่างมีเนื้อดินเป็นดินร่วนปนทรายหยาบถึงหยาบมาก มีสีน้ำตาล ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมากถึงกรดจัด (pH ๔.๕ - ๕.๕)	

๓. การส่งเสริมและการพัฒนาพื้นที่

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ได้สำรวจและรวบรวมข้อมูลสภาพปัญหาในพื้นที่ โดยได้ดำเนินการจัดทำโครงการของงบประมาณทั้งในเรื่องการพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน การสนับสนุนองค์ความรู้ด้านต่าง ๆ อาทิ การฝึกอบรม สาธิตในพื้นที่ พร้อมสนับสนุนปัจจัยการผลิต ตลอดจนการศึกษาเรียนรู้ดูงานในพื้นที่ที่ประสบผลสำเร็จ เพื่อให้เกษตรกรสามารถพัฒนาพื้นที่การเกษตรของตนเองและประกอบอาชีพการเกษตรอย่างยั่งยืนและพึ่งตนเองได้ โดยดำเนินกิจกรรมตั้งแต่ ตั้งแต่ปี ๒๕๒๖-๒๕๖๗ มีผลการดำเนินงาน ดังนี้

๓.๑ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน

๑) การจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำโดยการปลูกหญ้าแฝกบริเวณขอบถนน ไหล่ทางริมคลองสาธารณะ จำนวน ๒,๕๙๐,๐๐๐ กล้า

๓.๒ อบรมหลักสูตร

๑) เกษตรกรได้รับการอบรมการปลูกพืชผักพืชไร่และไม้ผลในพื้นที่ดินทรายจัดบริเวณรอบบ้าน จำนวน ๒๘ ราย

๒) เกษตรกรได้รับการอบรมการปรับปรุงดินทรายจัดเพื่อปลูกพืชผัก พืชไร่ จำนวน ๓ ราย

๓) เกษตรกรได้รับการอบรมการปรับปรุงดินเปรี้ยวจัดเพื่อปลูกปาล์มน้ำมัน จำนวน ๓ ราย

๔) ส่งเสริมการผลิตผักปลอดสารพิษ จำนวน ๒๘ ราย

๕) อบรมเกษตรกรหลักสูตรการเลี้ยงสัตว์ปีก จำนวน ๕ ราย

๖) เกษตรกรได้รับการอบรมการปรับปรุงดินทรายจัดเพื่อปลูกพืชผัก พืชไร่ จำนวน ๒๕ ราย

๓.๓ การสาธิตในพื้นที่

๑) เกษตรกรได้รับการสาธิตการทำการใช้ปุ๋ยหมักน้ำหมักชีวภาพ จำนวน ๓๑ ราย

๒) เกษตรกรได้รับการสาธิตการใช้วัสดุปรับปรุงบำรุงดิน (ปูนขาว โดโลไมท์ หินปูนฝุ่น) จำนวน ๒๒ ราย

๓) เกษตรกรได้รับการสาธิตการผสมปุ๋ยใช้เอง จำนวน ๑๕ ราย

๔) เกษตรกรได้รับการสาธิตการใช้ปุ๋ยพืชสด จำนวน ๑๐ ราย

๓.๔ การสนับสนุนปัจจัยการผลิต

๑) เกษตรกรได้รับการสนับสนุนวัสดุปรับปรุงบำรุงดิน (ปูนขาว โดโลไมท์ หินปูนฝุ่น ปุ๋ยหมักพืชปุ๋ยสด) ให้แก่เกษตรกรเพื่อใช้ปรับปรุงดินทรายจัด ปรับปรุงเพื่อเพิ่มความอุดมสมบูรณ์แก่ดินสำหรับใช้ในแปลงเกษตรปลูกพืชผัก พืชไร่ ไม้ผล จำนวน ๒๐ ครัวเรือน

๒) เกษตรกรได้รับการสนับสนุนเมล็ดพันธุ์ผัก อาทิ ถั่วพู ถั่วพักยาว ข้าวโพด และอื่นๆ เพื่อส่งเสริมการปลูกพืชผักบริโภคในครัวเรือนปลอดภัยจากสารพิษ และจำหน่ายสร้างรายได้ในครัวเรือน จำนวน ๑๘ ครัวเรือน

๓) เกษตรกรได้รับการสนับสนุนพันธุ์สัตว์ (ไก่ แพะ เป็ด) จำนวน ๓ ครัวเรือน

๓.๕ การศึกษาดูงาน

- เกษตรกรได้รับการพัฒนาศักยภาพโดยการศึกษาดูงานในพื้นที่ขยายผลของศูนย์ฯ ที่ประสบผลสำเร็จ จำนวน ๑๔ ราย

๔. ผลการดำเนินงาน ปีงบประมาณ ๒๕๖๘

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ได้ดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ในพื้นที่บ้านสะปอม เพื่อส่งเสริมพัฒนาอาชีพทางการเกษตร เพิ่มศักยภาพให้เกษตรกรมีความรู้ ความเข้าใจ และพัฒนาพื้นที่เกษตรของตนเอง สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน โดยมีผลการดำเนินงานปีงบประมาณ ๒๕๖๘ ดังนี้

๔.๑ อบรมหลักสูตร

- ๑) เกษตรกรได้รับการอบรมการปรับปรุงดินทรายจัดเพื่อปลูกพืชผัก พืชไร่ จำนวน ๓ ราย
- ๒) เกษตรกรได้รับการอบรมการปรับปรุงดินเปรี้ยวจัดเพื่อปลูกปาล์มน้ำมัน ภายใต้โครงการการจัดการธาตุอาหารปาล์มน้ำมันในพื้นที่หมู่บ้านรอบศูนย์ ศูนย์สาขา และพื้นที่พระราชดำริให้ดำเนินการ จำนวน ๓ ราย

๔.๒ การสาธิตในพื้นที่

- ๑) เกษตรกรได้รับการสาธิตการทำปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพ จำนวน ๓ ราย
- ๒) เกษตรกรได้รับการสาธิตการใช้วัสดุปรับปรุงบำรุงดิน (ปูนขาว โดโลไมท์ หินปูนฝุ่น) จำนวน ๓ ราย
- ๓) เกษตรกรได้รับการสาธิตการผสมปุ๋ยใช้เอง จำนวน ๓ ราย
- ๔) เกษตรกรได้รับการสาธิตการใช้ปุ๋ยพืชสด จำนวน ๑ ราย

๔.๓ การสนับสนุนปัจจัยการผลิต

- ๑) เกษตรกรได้รับการสนับสนุนวัสดุปรับปรุงดิน (ปูนขาว โดโลไมท์ หินปูนฝุ่น ปุ๋ยหมัก พืชปุ๋ยสด) เพื่อใช้ปรับปรุงดินทรายและดินเปรี้ยว เพิ่มความอุดมสมบูรณ์แก่ดินในแปลงเกษตรสำหรับการปลูกพืชผัก พืชไร่ และไม้ผล จำนวน ๗ ครัวเรือน
- ๒) เกษตรกรได้รับการสนับสนุนเมล็ดพันธุ์ผัก อาทิ ถั่วพู ถั่วพักยาว ข้าวโพด และอื่น ๆ เพื่อส่งเสริมการปลูกพืชผักบริโภคในครัวเรือนปลอดภัยจากสารพิษ และจำหน่ายสร้างรายได้ในครัวเรือน จำนวน ๖ ครัวเรือน

๔.๔ การศึกษาดูงาน

- เกษตรกรได้รับการพัฒนาศักยภาพโดยการศึกษาดูงานในพื้นที่ของเกษตรกรที่ประสบความสำเร็จในต่างจังหวัด จำนวน ๑ ราย

๕. สภาพเศรษฐกิจและสังคม

๕.๑ การประกอบอาชีพ บ้านสะปอม มีจำนวนครัวเรือนทั้งหมด ๒๓๔ ครัวเรือน ประชากรมีการประกอบอาชีพแบ่งเป็น อาชีพภาคการเกษตร จำนวน ๒๐ ครัวเรือน (๘.๕๕%) และอาชีพนอกภาคการเกษตร จำนวน ๒๑๔ ครัวเรือน (๙๑.๔๕%) โดยมีการประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไปมากที่สุด รองลงมาประกอบอาชีพค้าขาย เกษตรกร รับราชการ/ลูกจ้างของรัฐ พนักงานเอกชน และอาชีพอื่น ๆ

๕.๒ รายได้ประชากร จากการสำรวจข้อมูลรายได้เฉลี่ยประชากรบ้านสะปอม (๒๓๔ ครัวเรือน) ของศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ในปี ๒๕๖๘ พบว่า ประชากรมีรายได้เฉลี่ยเท่ากับ ๑๒๕,๐๐๐ บาท/ครัวเรือน/ปี ซึ่งมีประชากรที่มีรายได้เฉลี่ยต่ำกว่าค่าเฉลี่ย จำนวน ๑๑๐ ครัวเรือน (๔๗.๐๑%) และมีรายได้เฉลี่ยสูงกว่าค่าเฉลี่ย

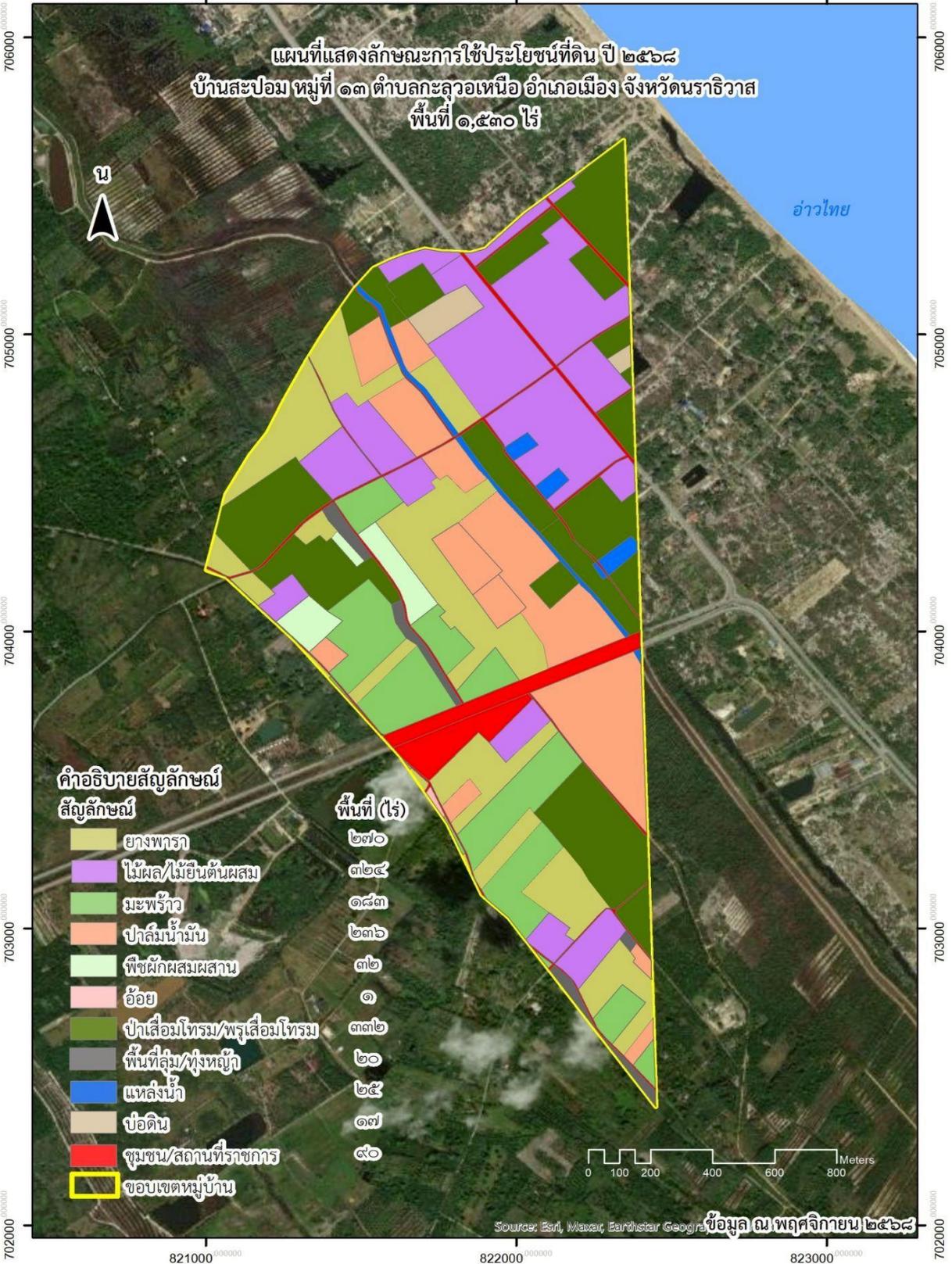
จำนวน ๑๒๔ ครัวเรือน (๕๓.๐๐%) ส่วนประชากรที่มีการประกอบอาชีพเกษตรเป็นอาชีพหลักมีรายได้ภาคการเกษตรเฉลี่ย ๑๕,๐๐๐ บาท/ครัวเรือน/ปี

๕.๓ กลุ่มอาชีพ จากการสำรวจข้อมูลกลุ่มอาชีพในพื้นที่บ้านสะปอม ของศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ในปี ๒๕๖๘ พบว่า มีกลุ่มอาชีพ จำนวน ๑ กลุ่ม คือ กลุ่มสตรีหมู่บ้าน จำนวน ๓๐ ราย

๖. การใช้ประโยชน์ที่ดิน

บ้านสะปอม มีเนื้อที่ทั้งหมด ๑,๕๓๐ ไร่ โดยแบ่งเป็น ๑) พื้นที่ใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อการเกษตร จำนวน ๑,๐๔๖ ไร่ ได้แก่ ไม้ผล/ไม้ยืนต้นผสมผสาน ๓๒๔ ไร่ ยางพารา ๒๗๐ ไร่ ปาล์มน้ำมัน ๒๓๖ ไร่ มะพร้าว ๑๘๓ ไร่ พืชผักผสมผสาน ๓๒ ไร่ และอ้อย ๑ ไร่ ๒) พื้นที่ที่เป็นพื้นที่ป่าเสื่อมโทรม/พรุเสื่อมโทรม จำนวน ๓๓๒ ไร่ และที่ลุ่ม/ทุ่งหญ้า ๒๐ ไร่ ๓) พื้นที่สาธารณประโยชน์ จำนวน ๑๓๒ ไร่ ได้แก่ ชุมชน/สถานที่ราชการ ๙๐ ไร่ แหล่งน้ำ ๒๕ ไร่ และบ่อดิน ๑๗ ไร่

821000 822000 823000

แผนที่แสดงลักษณะการใช้ประโยชน์ที่ดิน ปี ๒๕๖๘
 บ้านสะปอม หมู่ที่ ๑๓ ตำบลกะลวอเหนือ อำเภอเมือง จังหวัดนราธิวาส
 พื้นที่ ๑,๕๓๐ ไร่

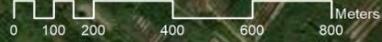
อ่าวไทย

คำอธิบายสัญลักษณ์
 สัญลักษณ์

- ยางพารา
- ไม้ผล/ไม้ยืนต้นผสม
- มะพร้าว
- ปาล์มน้ำมัน
- พืชผักผสมผสาน
- อ้อย
- ป่าเสื่อมโทรม/พรุเสื่อมโทรม
- พื้นที่ลุ่ม/ทุ่งหญ้า
- แหล่งน้ำ
- บ่อดิน
- ชุมชน/สถานที่ราชการ
- ขอบเขตหมู่บ้าน

พื้นที่ (ไร่)

- ๒๗๐
- ๓๒๔
- ๑๘๓
- ๒๓๖
- ๓๒
- ๑
- ๓๓๒
- ๒๐
- ๒๕
- ๑๗
- ๙๐

Source: Esri, Maxar, Earthstar Geographics, ข้อมูล ณ พฤศจิกายน ๒๕๖๘

702000 821000 822000 823000 702000